

Kazenski zakonik

1

DRSNIK 3

Uvodno razmišljanje

Kaj je kazensko pravo in kako se vanj vključuje Kazenski zakonik?

Zakaj je sploh smiselno obravnavati Kazenski zakonik?

DRSNIK 4 + 5

Zavrnitev odgovornosti

Vzemi ali pusti

DRSNIK 6

Kaj je kazensko pravo?

definicija - splošno sprejeta

Kazensko pravo je eno izmed najstarejših vej prava.

Kazensko pravo je posebna veja prava, katere vsebina je s pravom urejeno in omejeno nasilje.

Kazensko pravo je sestavni del pravnega reda ali sistema države, ki je pomemben del družbene nadgradnje.

Je dejavnik za varstvo obstoječih in prevladujočih družbenih odnosov in institucij ter le v manjši meri dejavnik njihovega spreminjanja.

Kazensko pravo je instrument za izvajanje oblasti vsakokratnega političnega razreda.

Kazensko pravo tudi omejuje krutost in nečlovečnost, omejuje samovoljo vladajočih ter varuje človekove pravice, svoboščine in dostojanstvo.

Dopolnilno tolmačenje

Če običajen človek iz ulice - pa četudi je leposlovno pismen – prebere ali sliši zgornje besedilo, bi z lahkoto rekel, da zgornji opis kazenskega prava zadošča izobraženemu pravnemu laiku/nepoznavalcu v okviru njegove splošne razgledanosti.

To z drugimi besedami pomeni, da večina ljudi z lahkoto »kupi« in »posvoji« takšen opis – sploh če je podan iz kroga pravnih strokovnjakov.

DRSNIK 7

delitev kazenskega prava

Kazensko pravo lahko smiselno razdelimo na dva [2] temeljna področja:

- kazensko materialno pravo in
- kazensko procesno pravo.

Kazensko materialno pravo določa katera človeška/trgovska dejanja so kazniva, opisuje in razmejuje kazniva dejanja od nekaznivih in določa katere sankcije in ob kakšnih pogojih se lahko izrečejo storilcem kaznivih dejanj.

Materialno kazensko pravo se uresničuje s kazenskim procesnim pravom.

Kazensko procesno pravo ureja postopek, pristojnosti, dolžnosti in pravice vseh udeležencev kazenskega postopka (*organi kazenskega pregona, pravosodje, obdolženci, zagovorniki, priče, izvedenci...*), ima zelo pomembno vlogo s stališča jamstvene funkcije, saj so prav procesne določbe najmočnejša ovira za zlorabe materialnega prava na račun temeljnih človekovih pravic in svoboščin.

DRSNIK 8

Kaj je kazensko pravo?

definicija Ljudska Pisarna

Kazensko pravo je izrazito razreden in političen pojav, izraz vsakokratnega razmerja moči obeh nasprotujočih si razredov:

- vladajočim trgovskim razredom kot nosilcem oblasti na eni strani ter
- podrejenimi trgovskimi razredi na drugi strani.

Dopolnilno tolmačenje

Ubesejena zamisel pravo pomeni nepregledno množico trgovskih pravil (okoli 100 milijonov zakonov), ki so zapisana v posebnem pravniškem jeziku naddržavnega pravnega inštituta zasebnega prava UNIDROIT, s sedežem v Rimu.

Torej je kazensko pravo, kot posebna pravna veja, del rimskega sistema trgovske pravičnosti in je trgovskega značaja.

Namen kazenskega prava je brzdati spopad med dvema nasprotujočima si trgovskima stranema:

- tistimi, ki so pri skledi marmelade in imajo svoje kremplje globoko namočene v njo;
- tistimi, ki so od te sklede marmelade malce oddaljeni, vendar si neizmerno želijo tudi sami namočiti svoje kremplje v njo.

Kazensko pravo pogojno zagotavlja postopno omejevanje golega in neposrednega nasilja v družbenih odnosih med ljudmi.

Dopolnilno tolmačenje

Zakaj pogojno?

Kazensko pravo sicer govori tudi o najhujših kazenskih deliktih kot so umor, ugrabitev, posilstvo ..., zato bi človek, ki bi nepoučen bral na primer Kazenski zakonik, hitro sestavil napačen logični zaključek, da kazensko pravo zares omejuje neposredno nasilje v družbenih odnosih.

Kazenski delikti so po trgovski definiciji pravne/trgovske kršitve, ki so za civilno družbo nevarne in jih imenujemo kazniva dejanja. So izrecno določena v kazenskem zakoniku. Za ugotavljanje kaznivega dejanja in izrekanja sankcij je pristojno sodišče.

To drži le zelo pogojno in pogojno preprečuje le najhujše kazenske delikte. Potrebno je vedeti, da je tudi v kazenskem pravu vedno izza zavese denar in dobiček, saj se za vsako kazensko zadevo, ki teče pred domnevnim sodiščem – ki je kot vemo samo trgovsko podjetje, ki opravlja storitve pravih sodišč (ki jih ni) – v ozadju trgovske igre, ustvarja trgovski antisistem bizarne vrednostne papirje, s katerimi se služi na svetovnih borzah vrednostnih papirjev.

Dokaz o tovrstnem razmišljanju ni potrebno iskati predaleč in pregloboko. Samo poglejte si današnji lažnivi sodni sistem v teritorialni Republiki Sloveniji ali pa kje drugje in takoj boste lahko prepoznali, da je ta svet pri nas in drugod poln vsesplošnega nasilja, sprevrženosti, pobesnelosti, brezsrčnosti.

Kakšno nasilje v družbenih odnosih torej omejuje kazensko pravo?

V kazenskem pravu se oglašajo zahteve po omejitvi brezmejne oblasti korporativne države nad državljani, po omejitvi pravic in pooblastil javnih organov represije/prisile in zakonitosti njihovega delovanja, po varstvu človekovih pravic in svoboščin, po sorazmernosti med kaznivim dejanjem in kaznijo ter po počlovečenju/omehčanju kazenske represije/prisile.

Dopolnilno tolmačenje

In točno ta glas po omejitvi brezmejne oblasti in pooblastil, mile sestre in dragi bratje, moramo v kazenskem pravu in posledično Kazenskem zakoniku slišati.

Če sledimo ljudskemu pregovoru: »Vsaka stvar je za nekaj dobra.« (Seveda ta pregovor upošteva delovanje absolutnega načela polarnosti ali nasprotij.

DRSNIK 9

Kaj je kazensko pravo?

definicija Ljudska Pisarna

Državni uslužbenci na vseh ravneh so represivno/prisilno oblast vedno zlorabljali za utrjevanje oblasti, varstvo posebnih interesov ali interesov privilegiranega trgovskega razreda, ki so ga predstavljale.

Dopolnilno tolmačenje

V trgovski izmenjavi sadov ustvarjalnega dela je gonilna sila ali umetni bog – dobiček enemu.

V naravni izmenjavi sadov ustvarjalnega dela je gonilna sila ali Pra Moč – dobrobit vsemu, kar obstaja.

Edino, česar zares primanjkuje v tej trgovski izmenjavi sadov ustvarjalnega dela je denarnih sredstev – namerno seveda (po načelu plesa parov z manjkajočim stolom) – saj denarna sredstva (skozi katera se pretaka znoj in kri (življenjska energija ljudi Božanske narave) oživljajo in zadovoljujejo parazitske apetite lažnivega boga – dobička.

Francoska buržoazna revolucija je dala izjemno močan pospešek razvoju kazenskega prava – torej točno na prelomu iz 18. v 19. stoletje, ko so po več globalnih kataklizmah (1.666; 1709; 1810-12) črni svečeniški magi in njihovi zvesti služabniki začeli vpeljevati demokracijo kot posodobljen trgovski sistem dokončnega prostovoljnega suženjstva.

Dopolnilno tolmačenje

Francoska revolucija je bilo obdobje radikalnih družbenih in političnih sprememb v Franciji med letoma 1789 in 1799 in je pomenila preobrat v francoski in širši evropski zgodovini. Seveda redkokdo ve, da so kataklizme sedemnajstega [17], osemnajstega [18] in devetnajstega [19] stoletja zdesetkale število ljudi na zemlji, zato je devetnajsto [19] in dvajseto [20] stoletje obdobje inštalacije ali vpeljave posodobljenega parazitsko-trgovskega sistema za izmenjavo sadov ustvarjalnega dela – Rimskega sistema trgovske pravičnosti (svetega rimskega cesarstva) – torej obdobje nenehnih revolucij, vojn in neverjetnega nasilja.

DRSNIK 10

Kaj je kazensko pravo?

Wikipedija

Kazensko pravo

74 jezikov
Stran Pogovor Preberi Uredi stran Uredi kodo Zgodovina Orodja
Iz Wikipedije, proste enciklopedije
Kazensko pravo je celota pravnih pravil in pravnih načel, ki opredeljujejo **1** kazniva dejanja, **2** kazensko odgovornost in **3** kazenske sankcije.
Temeljna načela kazenskega prava so: načelo **4** človekovega dostojanstva in humanosti, načelo legitimnosti in omejenosti represije samo na nujne primere (*prisila kot ultima ratio*), načelo **6** zakonitosti (*Nullum crimen nulla poena sine lege paevia; Nullum crimen sine lege certa*), načelo subjektivne ali krivdne odgovornosti ter načelo sorazmernosti med **8** kaznivim dejanjem in kaznijo.
Kazensko pravo ima splošni in posebni del. Predmet splošnega dela so načela kazenskega prava in vsa tista pravna pravila, ki se nanašajo na zasnovo in skupne značilnosti vseh kaznivih dejanj, na splošne prvine in predpostavke kazenske odgovornosti in na sistem kazenskih sankcij. Posebni del pa zajema opise kaznivih dejanj, ki so razvrščena po različnih skupinah.

Slika: Kaj je kazensko pravo?

Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Kazensko_pravo

Preberi besedilo iz slike v celoti. Nato še enkrat preberi prvi [1] odstavek, saj ga bomo prvi v naslednjih drsniških posebej tolmačili – nato pa še drugi [2] odstavek.

Dopolnilno tolmačenje

Kazensko pravo bi lahko opisali kot avtonomen/neodvisen/samostojen krog (in sicer pravni krog), ki tvori z vsakim drugim pravnim krogom presečno množico, saj kaznuje trgovce in poslovne subjekte na vsakem področju trgovskih/poslovnih dejavnosti za ekscesno delovanje, ravnanje, obnašanje in vedenje.

DRSNIK 11

Kaj je kaznivo dejanje?

16. člen Kazenskega zakonika

Kaznivo dejanje je v 16. členu KZ-1 opredeljeno takole:

Kaznivo dejanje je protipravno dejanje, ki ga zakon zaradi njegove nevarnosti določa kot kaznivo dejanje in hkrati določa njegove znake in kazen zanj.

Dopolnilno tolmačenje

Da gre za trgovska kaznovalna načela in pravila, je jasno vsakemu razmišljajočemu človeku, saj šestnajsti [16] člen jasno pravi, da je kaznivo dejanje le tisto dejanje, ki ga pravila kazenskega prava priznavajo kot takega (posebni del Kazenskega zakonika). Pa ne samo to. Kazensko pravo določa tudi znake za kaznivo dejanje (kazenska odgovornost) in določa tudi kazenske sankcije za »z zakonom« določena kazniva dejanja.

Če poenostavljeno povem, če Kazenski zakonik na nekem teritorialnem kartelnem področju (na primer Republika Slovenija) ne prepozna in ne določi spolnega odnosa z mladoletno osebo za zločin ali kriminalno dejanje in zanj ne določi kazni – potem ne obstaja tak zločin.

To pomeni s preprostimi besedami: Ne glede na to, da je v naravnem sistemu, v katerem se sadovi ustvarjalnega dela izmenjujejo po načelih Božanske pravičnosti, spolni odnos odraslega s čustveno in spolno nezrelo mladoletnico ali mladoletnikom nagnusen zločin, v rimskem sistemu, v katerem se sadovi ustvarjalnega dela menjujejo po načelih trgovske pravičnosti, pa takšno početje preprosto ne bi bilo zločin.

DRSNIK 12

Kaj je kazenska odgovornost?

Najprej se vrni na Drsnik 10 in še enkrat preberi prvi odstavek.

Kazenska odgovornost

Stran Pogovor Preberi Uredi stran Uredi kodo Zgodovina Orodja

Iz Wikipedije, proste enciklopedije

Kazenska odgovornost je odgovornost vsake pravne in fizične osebe, ki je storila kaznivo dejanje.

Kazenski zakonik

15. člen **Kazenskega zakonika Republike Slovenije** opredeljuje kazensko odgovornost in pravi:

1. Kazensko odgovoren je **storilec**, ki je **prišteven in kriv**.
2. Kriv je storilec, ki je storil kaznivo dejanje z **naklepom ali iz malomarnosti**, pri tem pa se je zavedal ali bi se moral in mogel zavedati, da je njegovo **dejanje prepovedano**.
3. Za kaznivo dejanje, storjeno iz malomarnosti, je storilec odgovoren samo, če zakon tako določa.

Slika: Kazenska odgovornost - definicija

Vir: Wikipedija; https://sl.wikipedia.org/wiki/Kazenska_odgovornost

Dopolnilno tolmačenje

Če se kazenska odgovornost nanaša na pravne ali fizične osebe, potem je jasno, da je to kazenska odgovornost trgovskih igralnih figuric – torej pravnih in fizičnih oseb, ki opravljajo poslovno/trgovsko dejavnost.

Človeku zdrave pameti se takoj porodi logično vprašanje: »Če so fizične in pravne osebe trgovske figurice in ne ljudje iz mesa in krvi, kako je potem mogoče, da oglobijo človeka ali pa celo zaprejo človeka iz mesa in krvi, če pa je kaznovana po Kazenskem zakoniku le pravna ali fizična oseba?«

Odgovor je dokaj preprost, čeprav večini ljudi nerazumljiv in nemogoč:

Domneva se, da je človek iz mesa in krvi s tem, ko je prevzel osebno izkaznico in ko sodeluje na lažnivih volitvah, prevzel trgovsko jamstvo v tridimenzionalni trgovski igri, ki se imenuje »sveto rimsko cesarstvo ali rimski sistem trgovske pravičnosti«.

Mi vemo, da na volitvah voli volijo trgovske figurice v zasebno trgovsko podjetje, ki se imenuje DRŽAVNI ZBOR, predstavnike drugih trgovskih podjetij, ki se imenujejo politične stranke. Za pravilnost izvedbe lažnivih volitev pa skrbi spet drugo trgovsko podjetje – DRŽAVNA VOLILNA KOMISIJA ali DVK.

Če želimo nevtralizirati vplive Kazenskega zakonika na nezakonito sodno preganjanje, moramo v zunajsodnem postopku izpodbiti domnevo o danem eksplicitnem ali implicitnem jamstvu v pravnih poslih.

Omeni prime Marko in Danijela Vodušek, kjer starša preganjajo zaradi kršitve 192.člena KZ-1, ki govori o zanemarjanju mladoletne osebe in surovem ravnanju.

192. člen
Zanemarjanje mladoletne osebe in surovo ravnanje

(1)
Starši, skrbnik, rejnik ali druga oseba, ki hudo krši svoje dolžnosti do mladoletne osebe, se kaznuje z zaporom do treh let.

(2)
Starši, skrbnik, rejnik ali druga oseba, ki sili mladoletno osebo k pretiranemu delu ali k delu, ki ni primerno njeni starosti ali k opuščanju dela, ali jo iz koristoljubnosti navaja k beračenju ali drugim dejanjem, ki so škodljiva za njen razvoj, ali z njo surovo ravna ali jo trpinči, se kaznuje z zaporom do petih let.

Kaj pravi Kazenski zakonik o kazenski odgovornosti?

Preberi drugi del iz slike, ki govori o 15. členu KZ-1.

O tem, kdo je storilec, kaj je prištevnost, malomarnost in naklep ..., bomo govorili v naslednji delavnici – o tem, kaj je krivda pav naslednjih minutah. Zakaj? Ker je zanimiva primerjava med definicijo krivde v Kazenskem zakoniku in Obligacijskem zakoniku.

DRSNIK 13

Kaj je krivda v Obligacijskem zakoniku - OZ?

Obligacijski zakonik (OZ-NPB3); čistopis

◀ 134. člen 135. člen ▶

2. odsek: KRIVDNA ODGOVORNOST
(neuradno prečiščeno besedilo)

[135. člen: Kdaj je podana krivda +](#)

[136. člen: Neodgovorne osebe +](#)

[137. člen: Odgovornost mladoletnika +](#)

[138. člen: Silobran, stiska, odvrnitev škode od drugega +](#)

[139. člen: Dovoljena samopomoč +](#)

[140. člen: Privolitev oškodovanca +](#)

Uradni list RS, št. 97/2007 z dne 24. 10. 2007: 2. odsek: OZ
Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo: OZ-NPB3

V civilnem pravu ima krivda drugačen pomen kot v kazenskem pravu.

V civilnem pravu se krivda tehta kot neskrbnost ravnanja.

V civilnem pravu pa se krivda presoja po objektiviziranem merilu ustrezne skrbnosti.

Slika: Krivdna odgovornost - definicija

Vir: Obligacijski zakonik; <https://zakonodaja.com/zakon/oz/2-odsek-krivdna-odgovornost>

Dopolnilno tolmačenje

Citirano po dr. Nina Plavšak, Obligacijski zakonik s komentarjem:

»V civilnem pravu ima krivda drugačen pomen kot v kazenskem pravu. V kazenskem pravu se z določeno obliko krivde (naklep, malomarnost) izraža subjektivni odnos konkretnega storilca do njegovega ravnanja (kaznivega dejanja). V civilnem pravu pa se krivda presoja po objektiviziranem merilu ustrezne skrbnosti.

Ustrezna (zahtevana) skrbnost, ki jo uporabljamo kot merilo (škodnega) ravnanja pri presoji krivde v civilnem pravu, je pravni standard. Kot pravni standard je skrbnost abstraktno merilo ravnanja.⁷⁷⁸ Pri presoji, ali je določeno (konkretno) ravnanje v skladu z zahtevano skrbnostjo, je namreč pomembno, kako ravna večina subjektov enakih značilnosti kot subjekt, čigar ravnanje presojamo, v okoliščinah, ki so enake (istovrstne) okoliščinam, glede katerih presojamo to (konkretno) ravnanje.«

DRSNIK 14

Kaj je krivda v Kazenskem zakoniku – KZ-1?

V kazenskem pravu se z določeno obliko krivde (naklep, malomarnost) izraža subjektivni odnos konkretnega storilca do njegovega ravnanja (kaznivega dejanja).

24. člen KZ-1

Kriv je storilec, ki je bil ob storitvi kaznivega dejanja prišteven in je ravnal z naklepom ali iz malomarnosti, pri tem pa se je zavedal ali bi se moral in mogel zavedati, da ravna v nasprotju s pravom, in če niso podani razlogi, ki izključujejo krivdo.

Dopolnilno tolmačenje

Če hočemo kadarkoli uveljavljati kazensko in/ali odškodninsko odgovornost lažnivih javnih uslužbencev za storjena kazniva dejanja, moramo v postopkih dokazati krivdo. Po Kazenskem zakoniku je nekdo kriv, če je z naklepom ali iz malomarnosti izvajal pravni posle (oziroma je trgoval) v škodo druge trgovske stranke [culpa in contrahendo – krivda zaradi napake pri sklepanju pogodbe].

Seveda je potrebno vedeti, kdaj nekdo ravna z naklepom ali iz malomarnosti.

Poglejmo si torej, kaj pravi v Obligacijskem zakoniku s komentarjem o škodljivem ravnanju z naklepom in malomarnostjo dr. Nina Plavšak – citat:

»Oblike krivde (naklep in malomarnost)

Osnovni oblike krivde sta naklep in malomarnost. Med seboj se razlikujeta po vedenju povzročitelja škode, da bo njegovo ravnanje povzročilo škodljivo (negativno) posledico.

Naklepno ravnanje je ravnanje, pri katerem je storilec vedel, da bo nastala negativna posledica. Kadar presojamo predpostavke odškodninske odgovornosti, pri naklepnem ravnanju govorimo o namerni povzročitvi škode. Pri tem ni pomembno, ali je storilec ravnal z namenom povzročiti škodo, torej ali je želel povzročiti škodljivo posledico. Povzročitev škode je namerna (naklepna) že takrat, ko je storilec vedel, da bo zaradi njegovega ravnanja nastala škoda, ne glede na to, ali je ravnal z željo povzročiti to škodo ali pa je bil namen njegovega ravnanja drugačen in je škoda nastala kot stranska posledica njegovega ravnanja.

Malomarno ravnanje je ravnanje, ki ne ustreza standardu skrbnosti, ki se uporablja za presojanje ravnanja posamezne osebe. Kadar presojamo predpostavke odškodninske odgovornosti, pri malomarnem ravnanju govorimo o povzročitvi škode iz malomarnosti. Povzročitelj ravna malomarno (povzroči škodo iz malomarnosti), če bi lahko predvidel (bi moral vedeti), da ima njegovo ravnanje lahko škodljive posledice. kateri standard skrbnosti je treba uporabiti pri presoji, ali bi povzročitelj moral vedeti, da ima njegovo ravnanje lahko škodljive posledice (standard skrbnosti razumnega človeka ali strožji standard profesionalne skrbnosti), je odvisno od položaja povzročitelja v okoliščinah, v katerih je nastal škodni dogodek.

Na podlagi razloženega lahko sklenemo:

1. Povzročitelj škode je kriv za škodo (v tem pomenu, da zanjo odškodninsko odgovarja):

- bodisi, če je vedel, da bo njegovo ravnanje imelo škodljive posledice (je škodo povzročil namerno),
- bodisi, če bi lahko predvidel (bi moral vedeti), da lahko njegovo ravnanje povzroči škodljive posledice (je škodo povzročil iz malomarnosti).

2. Če ima povzročitelj v okoliščinah, v katerih je nastal škodni dogodek, položaj laika se pri presoji njegove krivde (neskrbnosti) uporablja **standard skrbnosti razumnega človeka**, po katerem velja, da bi lahko predvidel škodljivo posledico svojega ravnanja, če bi bila večina razumnih ljudi v enakih okoliščinah sposobna predvideti, da lahko tako ravnanje povzroči škodljivo posledico.

3. Če ima povzročitelj v okoliščinah, v katerih je nastal škodni dogodek, položaj profesionalne osebe pri presoji njegove krivde (neskrbnosti) uporablja strožji **standard profesionalne skrbnosti**, po katerem velja, da bi lahko predvidel škodljivo posledico svojega ravnanja, če bi bila večina strokovnjakov s področja profesionalnega udejstvovanja povzročitelja v enakih okoliščinah sposobna predvideti, da lahko tako ravnanje povzroči škodljivo posledico.

DRSNIK 15

Kaj je kazenska sankcija v Kazenskem zakoniku – KZ-1?

Najprej se vrni na Drsnik 10 in še enkrat preberi prvi odstavek.

Za kršitev pravne norme je vedno predpisana tudi sankcija. Za sankcije je značilno, da pomenijo uporabo omejenega, vnaprej določenega nasilja.

sánkcija -e ž (á) SSKJ²

1. pravn. *pravno veljavno določilo v pravni normi o posledicah njene kršitve*: določiti, poostriiti sankcije; sprejeti sankcije

// *pravna posledica za določeno protipravno ravnanje*: izreči sankcijo; sodni opomin, vzgojni ukrep in druge kazenske sankcije; pritožiti se zoper preostro sankcijo / civilne sankcije; mednarodne sankcije; pren., publ. dejanje je treba obsoditi ali uporabiti kako drugo družbeno sankcijo

Slika: Kaj je kazenska sankcija?

Vir: <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=sankcija>

Dopolnilno tolmačenje

Kadar čujete besedo »sankcija« torej z lahkoto veste, da gre trgovsko kaznovanje, ki ima zaradi predpostavke o jamstvu človeka iz mesa in krvi posledice tudi v igri življenja, kljub temu, da v igri življenja nima beseda in tudi posledice kaj iskati.

DRSNIK 16

3. člen Kazenskega zakonika –KZ-1

Sistem kazenskih sankcij

(1)

Kazenske sankcije so: kazni, opozorilne sankcije in varnostni ukrepi.

(2)

Za kaznivo dejanje je v zakonu vedno predpisana kazen, ki se izreče storilki oziroma storilcu v sorazmerju s težo dejanja in njegovo krivdo.

Ob pogojih, določenih v splošnem delu tega zakonika, se storilcu smejo izreči namesto kazni opozorilne sankcije in poleg kazni ali opozorilne sankcije še varnostni ukrepi.

(3)

Ob pogojih, določenih s tem zakonikom, se storilcu zaradi storjenega kaznivega dejanja izrečeta tudi odvzem premoženjske koristi in objava sodbe.

(4)

Kadar predpisi določajo, naj se zaradi same obsodbe za kaznivo dejanje obsojenki oziroma obsojencu poleg izrečenih kazenskih sankcij odvzamejo ali omejijo kakšne pravice, velja tudi za take pravne posledice prepoved iz prejšnjega člena.

(5)

Ob pogojih, določenih s tem zakonikom, se storilcu, ki ni kriv, ker ob storitvi protipravnega dejanja ni bil prišteven, smejo izreči varnostni ukrepi, odvzem premoženjske koristi in objava sodbe. Določbe o pravnih posledicah obsodbe veljajo tudi za te storilce.

DRSNIK 17

Najprej se vrni na Drsnik 10 in še enkrat preberi drugi [2] stavek.

Temeljna načela kazenskega prava

Kaj so načela kazenskega prava?

Beseda načelo pomeni tisto najpomembneje pri vsakem pojavu/stvari.

Temeljna načela kazenskega prava zato po tej definiciji pomenijo tiste najpomembnejše informacije, ki določajo pomen in namen kazenskega prava.

Če želimo razumeti kazensko pravo, moramo najprej razumeti tisto najpomembnejše, kar določa kazensko pravo – to so temeljna načela kazenskega prava.

DRSNIK 18

prvo [1] načelo

načelo človekovega dostojanstva in humanosti

Poglejmo si najprej, kaj pravijo »uradni viri« o tem načelu.

Jernej Letnar Čerňič
Človekovo dostojanstvo kot temelj vladavine prava v slovenski družbi

Povzetek: Človekovo dostojanstvo je temeljna vrednota demokratične in pravne države, brez nje se vladavina prava ne more vzpostaviti in polno zaživeti. Vladavina prava omejuje samovoljo državne oblasti in močnih interesnih skupin tako, da varuje človekovo dostojanstvo vsakega posameznika in družbe kot celote. Človekovo dostojanstvo ni odvisno od posameznikove svetovnonazorske opredelitve, temveč mu pripada iz samega dejstva, da je človek. Tako je neposredno povezano s človeškim življenjem in s pravico do življenja ter z njenim uresničevanjem. Vladavina prava je brezpogojno povezana s človekovim dostojanstvom, saj ureja delovanje demokratične in pravne države. Naš prispevek tako obravnava človekovo dostojanstvo kot temelj za delovanje vladavine prava. V prvem delu opredeljuje in analiza človekovo dostojanstvo kot temelj vladavine prava. Drugi del nato predstavlja in analizira sodno prakso slovenskega Ustavnega sodišča. Tretji del pa daje nekaj predlogov za njeno konkretizacijo v slovenski družbi. Človekovo dostojanstvo pomeni temelj vladavine prava, ki ga mora vsakokratna družba vedno znova uresničevati in varovati.

Slika: Načelo človekovega dostojanstva in humanosti

Vir: <https://www.teof.uni-lj.si/uploads/File/BV/BV2018/01/Letnar.pdf>

Dopolnilno tolmačenje

Ko preberemo gornje besedilo iz Samoevalvacijskega poročila za študijsko leto 2017/18 iz Fakultete za državne in evropske študije, bi hitro lahko napačno mislili, da avtor utemeljuje dostojanstvo človeka iz mesa in krvi v neki pravi, obstoječi organski državi.

To besedilo sem izbral zato, ker zelo nazorno kaže na to, kako velika večina ljudi (tudi strokovnjakov iz najrazličnejših področij in avtor sam) napačno razume človekovo dostojanstvo v rimskem sistemu trgovske pravičnosti.

Človek namreč v rimskem sistemu trgovske pravičnosti pomeni drugo rojeno človeško osebo – to je placenta – na katero je pripeta trgovska figurica, ki jo pri nas imenujemo »fizična oseba«. Človekovo dostojanstvo se torej v rimskem sistemu trgovske pravičnosti nanaša na dostojanstvo fizične osebe.

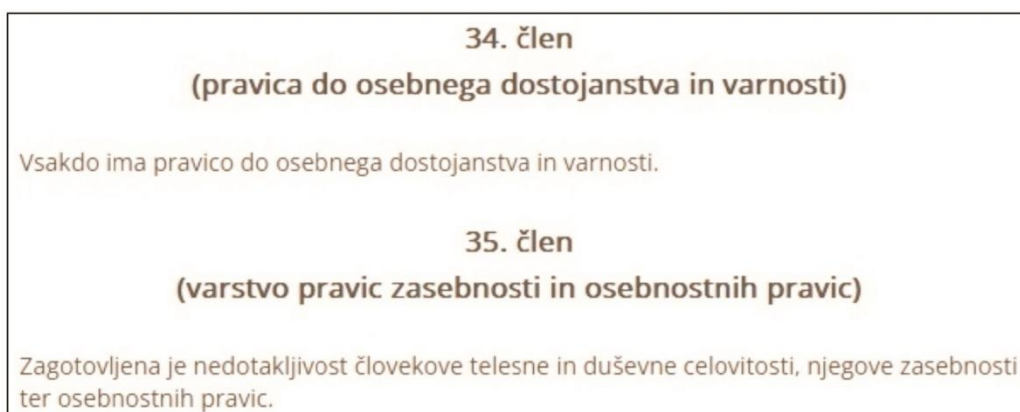
Seveda zgornje besedilo in vsi temeljni pravni instrumenti (Ustava, Kazenski zakonik ...) vrivajo v pravniški ali UNIDROIT slovenski jezik izrazoslovje, ki izvira iz leposlovnega slovenskega jezika, ki je seveda vezan na igro življenja.

Načelo človekovega dostojanstva v rimskem sistemu trgovske pravičnosti ali v antisistemu vladavine prava namreč pomeni načelo nedotakljivosti upnika v trgovskih poslih. Zato je uveljavljanje načela dostojanstva in seveda tudi drugi načel rimskega sistema trgovske pravičnosti možno izvesti samo s pomočjo uveljavljanja statusa avtoriziranega reprezentanta fizične osebe s pomočjo listine Zaprisežena izjava da živim na eni strani in varovane stranke iz Varovalnega sporazuma na drugi strani.

DRSNIK 19

prvo [1] načelo

načelo človekovega dostojanstva in humanosti v Ustavi Republike Slovenije

Slika: 34. in 35. člen Ustave RS: Načelo človekovega dostojanstva in humanosti

Vir: Uradni list RS 33-1409/1991, stran 1373

Dopolnilno tolmačenje

Iz 34. člena Ustave lahko opolnomočeno oko kaj hitro razbere, da besedilo govori o trgovskem privilegiju - dostojanstvu - fizičnih oseb (v anglosaksonskem trgovskem pravu uporabljajo naziv »natural pesron/naravna oseba).

Iz 35. člena Ustave pa opolnomočeno oko kaj hitro razbere, da je besedilo namenjeno temu, da neopolnomočeno oko zavede, saj meša izrazoslovje iz igre življenja (telesna in duševna celovitost, zasebnost) z izrazoslovjem iz trgovske igre (osebnostne pravice).

Da bi si človek iz mesa in krvi takrat (torej skoraj vedno), ko izmenjuje sadove ustvarjalnega dela skozi rimski sistem trgovske pravičnosti, zagotovil upoštevanje teh dveh členov Ustave, ki govorijo o človekovem dostojanstvu in nedotakljivosti, mora storiti dvoje pomembnih korakov:

1. V individualnem smislu si mora zagotoviti si status avtoriziranega reprezentanta/predstavnik fizične osebe

Kako?

Z enostransko listino Zaprisežena izjava da živim, ki jo mora poslati na **MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE**.

2. V skupnem/kolektivnem smislu pa si mora zagotoviti status mednarodne pravne osebnosti – torej mnogi avtorizirani reprezentanti/predstavnik fizičnih oseb na teritorialnem področju korporativne Republike Slovenije, morajo sestaviti lastno korporativno telo. (Več o tej točki lahko pogledate na spletni strani Ljudske Pisarne na temo Razglas ZN o pravicah domorodnih ljudstev).

DRSNIK 20

prvo [1] načelo

načelo človekovega dostojanstva in humanosti

v komentarju 34. člena Ustave RS Lovra Šturma

KOMENTAR USTAVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Človekove pravice in temeljne svoboščine / 34. člen / Ustavnosodna presoja

Pravica do osebnega dostojanstva

Lovro Šturm, 2011

3 OdlUS XI, 137, U-I-54/99, Ur. l. 61/02: »11. Ustava v 34. in 35. členu varuje človekovo osebno dostojanstvo, osebnostne pravice, njegovo varnost in zasebnost.

Pravica do osebnega dostojanstva posamezniku zagotavlja priznanje njegove vrednosti, ki mu gre kot človeku in iz katere izvira njegova sposobnost samostojnega odločanja. Iz te človekove lastnosti pa izvira tudi jamstvo osebnostnih pravic. Že ime pove, da so to pravice, ki gredo človeku kot osebi, kot takemu. Z jamstvom osebnostnih pravic so zagotovljeni tisti elementi posameznikove osebnosti, ki niso varovani z drugimi določbami Ustave (s svobodo vesti, izražanja itn.), a je šele skupaj z njimi posamezniku dana možnost, da se svobodno razvija in oblikuje svoje življenje v skladu z lastnimi odločitvami (tako US v U-I-226/95 z dne 8. 7. 1999, Ur. l. 60/99 in OdlUS VIII, 174). Ustavnosodna presoja je v ta okvir vključila tudi splošno svobodo ravnanja (npr. v odločbi št. U-I-137/93 z dne 2. 6. 1994, Ur. l. 42/94 in OdlUS III, 62).

Slika: Lovro Šturm - Pravica do osebnega dostojanstva iz 34. člena Ustave Republike Slovenije

Vir: <https://www.teof.uni-lj.si/uploads/File/BV/BV2018/01/Letnar.pdf>

DRSNIK 21

prvo [1] načelo

načelo človekovega dostojanstva in humanosti

v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah

DRSNIK 22

drugo [2] načelo

načelo legitimnosti/zakonnosti in omejenosti represije

Temeljno merilo tega načela je spoštovanje človekovih pravic in svoboščin.

Kazenskopravna prisila je "ultima ratio" ali zadnji smiselni ukrep za zatiranje kaznivih dejanj.

Načelo legitimnosti zavezuje tudi domnevne javne uslužbence in vse organe represije.

Represiven poseg v človekovo pravice in svoboščine mora biti zakonsko upravičen.

Dopolnilno tolmačenje

Načelo legitimnosti ali zakonitosti torej pomeni, da je vsako kaznivo dejanje zapisano v zakonu. Če ni zapisano, ni kaznivo dejanje.

V zakonih morajo biti zapisane tudi kazni za kazniva dejanja.

Seveda je kaznovanje zadnja možnost ali zadnji smiselni ukrep (ultima ratio), s katerim nekoga kaznujemo. Zato načelo omejenosti represije.

DRSNIK 23

drugo [2] načelo

načelo legitimnosti/zakonnosti in omejenosti represije

Nihče ne sme biti kaznovan za dejanje, za katero ni z zakonom določeno, da je kaznivo in ni zanj predpisane kazni, še preden je bilo dejanje storjeno.

(nullum crimen, nulla poena sine lege praevia)

Ustavno načelo zakonitosti je v Kazenski zakonik vpeljeno v več določbah.

Če načelo zakonitosti pride v nasprotje z načelom koristnosti, moramo dati prednost načelu zakonitosti.

DRSNIK 24

drugo [2] načelo

načelo legitimnosti/zakonnosti in omejenosti represije v KZ-1

28. člen

(načelo zakonitosti v kazenskem pravu)

Nihče ne sme biti kaznovan za dejanje, za katero ni zakon določil, da je kaznivo, in ni zanj predpisal kazni, še preden je bilo dejanje storjeno.

Dejanja, ki so kazniva, se ugotavljajo in kazni zanje izrekajo po zakonu, ki je veljal ob storitvi dejanja, razen če je novi zakon za storilca milejši.

Slika: 28. člen Ustave RS: Načelo zakonitosti

Vir: Uradni list RS 33-1409/1991I, stran 1373

DRSNIK 25

drugo [2] načelo

načelo zakonitosti in omejenosti represije

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah

Išči po Listini

IŠČI

NASLOV VI

Sodno Varstvo

Člen 49 - Načeli zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni

Člen 49 - Načeli zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni

1. Nihče ne sme biti obsojen za dejanje, izvršeno s storitvijo ali opustitvijo, ki v času, ko je bilo storjeno, po nacionalnem ali mednarodnem pravu ni bilo določeno kot kaznivo dejanje. Prav tako se ne sme izreči strožja kazen od tiste, ki jo je bilo mogoče izreči v času, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno. Če je bila v času po storitvi dejanja z zakonom predpisana milejša kazen, se uporabi ta. 2. Ta člen ne izključuje sojenja in kaznovanja osebe zaradi storitve ali opustitve dejanja, ki je bilo v času, ko je bilo storjeno, kaznivo po splošnih načelih, ki jih priznava skupnost narodov. 3. Kazen ne sme biti nesorazmerna s kaznivim dejanjem.

Slika: Načeli zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj - Listina EU o temeljnih pravicah

Vir: <https://fra.europa.eu/sl/eu-charter/article/49-naceli-zakonitosti-sorazmernosti-kaznivih-dejanj-kazni>

DRSNIK 26

tretje [3] načelo

načelo subjektivne ali krivdne odgovornosti

Kazen se sme uporabiti samo, če je dokazano, da je obtoženec res storilec kaznivega dejanja in če je ugotovljeno, da je kazensko odgovoren (prišteven in kriv).

(nullum crimen nula poena sine culpa)

Kazensko odgovoren je tisti storilec, ki se je v trenutku storitve kaznivega dejanja zavedal ali se vsaj moral zavedati (prištevnost), da dela nekaj, česar ne bi smel (krivda).

Za kazensko odgovornost je potreben subjektiven odnos storilca do dejanja, ki ga je storil in posledice, ki jo je povzročil.

Subjektivni odnos storilca imenujemo v kazenskem pravu krivda.

DRSNIK 27

Zaključek

Viri kazenskega prava

Kazensko pravo je zakonsko pravo. To pomeni da imajo predpisi s področja kazenskega prava obliko zakona.

Samo zakon sme določiti katero dejanje je kaznivo in zanj predpisati kazen, zakone pa lahko izdaja samo najvišji zakonodajni organ države.

To načelo varuje družbo pred samovoljo posameznih nosilcev politične moči in oblasti.

Kazensko pravo sestavlja množstvo virov, ki jih lahko razdelimo v dve [2] veliki skupini:

Materialni viri kazenskega prava

Formalni viri kazenskega prava

DRSNIK 28

Zaključek

Viri kazenskega prava

Najpomembnejši viri kazenskega prava so:

Kazenski zakonik

Ustava

Zakon o kaznivih dejanjih pravnih oseb

Zakon o kazenskem postopku

Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij

Zakon o sodiščih

Zakon o sodniški službi

Zakon o državnem tožilstvu

Zakon o odvetništvu

Zakon o policiji

DRSNIK 29

Zaključek

Ustava kot vir kazenskega prava

Ustava je hierarhično najvišji zakon vsake korporativne države. Določene ustavne določbe so pomembne za opredelitev razmerja med posameznikom in državo na področju državne represije/nasilja:

- v Sloveniji ni smrtne kazni (§ 17),
- načelo zakonitosti pri določanju kaznivega dejanja (§ 28),
- zahteva po spoštovanju človekove osebnosti in njegovega dostojanstva v kazenskem in vsakem drugem postopku, med odvzemom oz. omejitvijo prostosti ter med izvrševanjem kazni (§ 21),
- splošni pogoji, ob katerih je možno komu odvzeti prostost (§ 19, § 20).

DRSNIK 30

Zaključek

Ustava kot vir kazenskega prava

Za kazensko materialno pravo so pomembne tudi določbe o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah, ker človeku jamčijo njegovo kazenskopravno varstvo:

- pravica do enakosti pred zakonom (§ 14),
- prepoved mučenja (§ 18),
- domneva nedolžnosti (§ 27),
- pravica do zasebnosti (§ 35, § 36, § 37, § 38),
- aktivna in pasivna volilna pravica (§ 43),
- pravica do peticije (§ 45),
- pravica do svobode izražanja (§ 39),
- pravica do svobode zbiranja in združevanja (§ 42).

Ustava razglša nekatera dejanja za neposredno kazniva in protiustavna – prepoved spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti ter prepoved spodbujanja k nasilju in vojni (§ 63).

Iskrena
hvala
za
vašo
pozornost
in
dobronamerno
podporo.